

ORNITOFAUNA BILJSKOG I ZMAJEVAČKOG RITA

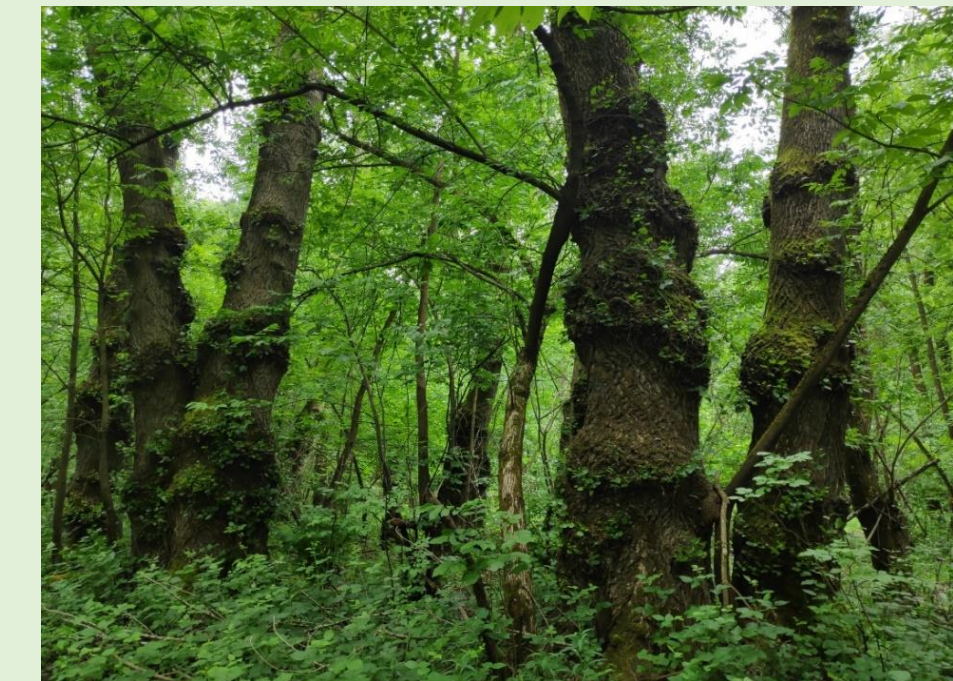
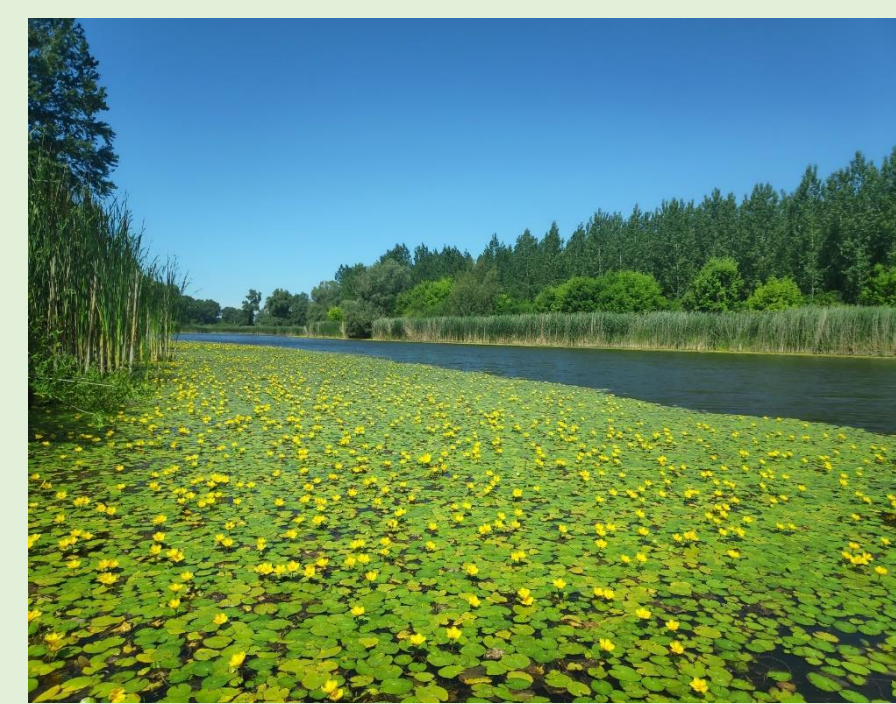

Alma Mikuška*, Tibor Mikuška**

*Odjel za biologiju, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Cara Hadrijana 8/A, 31000 Osijek, Hrvatska; alma.mikuska@biologija.unios.hr

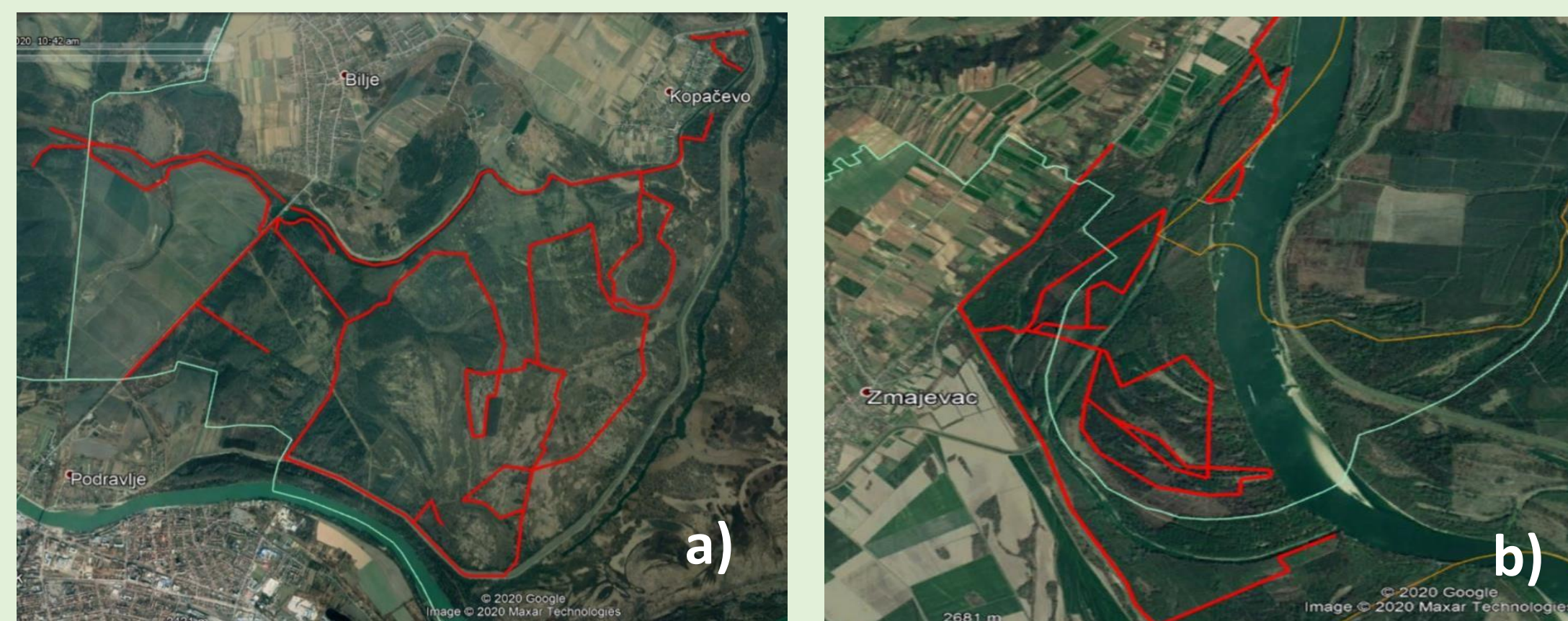
** Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Gundulićeva 19/A, 31000 Osijek, Hrvatska; tibor.kopacki.rit@gmail.com

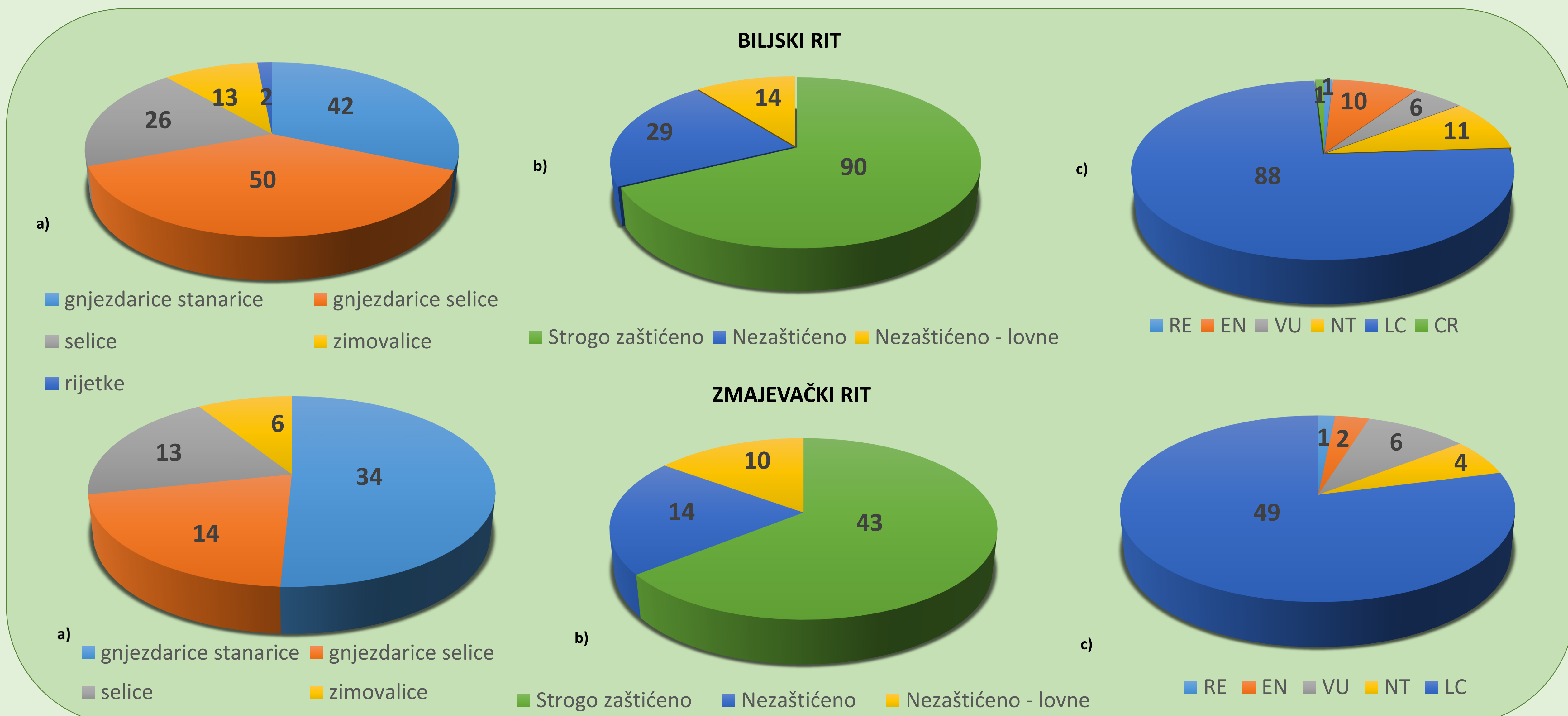
UVOD Biljski i Zmajevački rit su dio Natura 2000 područja „Podunavlje i Donje Podravlje“ koji s Kopačkim ritom čine cjelinu poplavnih dolina Dunava i Drave u Hrvatskoj.

MATERIJAL I METODE Istraživanja su provedena metodom linijskog transekta¹ (Slika 1.) tijekom sezone gniježđenja, proljetne i jesenske selidbe ptica. Rezultati istraživanja obuhvaćaju razdoblje od 1990. do 2020. godine. Osim vlastitih terenskih istraživanja, u rezultatima su obuhvaćeni i rezultati iz baze promatranja ptica Observation.org.

REZULTATI U Biljskom ritu zabilježeno je 133 vrsta ptica, dok je u Zmajevačkom ritu zabilježeno 67 vrsta ptica (Slika 2.). 61 Natura 2000 vrsta obitava u Biljskom ritu, te 129 vrsta koje štiti Bernska i 65 Bonska konvencija. U Zmajevačkom ritu je zabilježena 31 Natura 2000 vrsta, te 65 koje su zaštićene prema Bernskoj i 24 prema Bonskoj konvenciji.

Slika 1. Transekti istraživanja a) Biljskog rita b) Zmajevačkog rita

Slika 2. a) Statusi ptica ² b) zaštita prema Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama ³ c) ugroženost prema Crvenoj knjizi ptica Hrvatske ⁴

Značajnije gnjezdarice

BILJSKI RIT

orao štekavac (*Haliaeetus albicilla*), crna roda (*Ciconia nigra*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), sokol lastavičar (*Falco subbuteo*), veliki trstenjak (*Acrocephalus arundinaceus*), trstenjak mlakar (*A. palustris*), trstenjak cvrkutić (*A. scirpaceus*), trstenjak rogožar (*A. schoenobaenus*), veliki cvrčić (*Locustella luscinioides*) i cvrčić potočar (*L. fluviatilis*), veliki djetlić (*Dendrocopos major*), crvenoglavi djetlić (*Leipopicus medius*), crna žuna (*Dryocopus martius*), siva žuna (*Picus canus*)

ZMAJEVAČKI RIT

orao štekavac (*Haliaeetus albicilla*), crna roda (*Ciconia nigra*), veliki djetlić (*Dendrocopos major*), crvenoglavi djetlić (*Leipopicus medius*), mali djetlić (*Dryobates minor*), crna žuna (*Dryocopus martius*), siva žuna (*Picus canus*) zelena žuna (*P. viridis*), bjelovrata muharica (*Ficedula albicollis*)

ZAKLJUČAK Rezultati istraživanja doprinose boljem poznavanju ornitofaune Biljskog i Zmajevačkog rita. Također istraživanje je utvrdilo da postoje i prijetnje očuvanju kvalitete staništa i biološke raznolikosti ovih područja. Biljski rit je odsječen od poplavne doline Dunava izgradnjom nasipa Osijek-Kopačevo, stoga nedostatak redovitih poplava ugrožava opstanak staništa i vrsta. Iako je Zmajevački rit još uvijek dio aktivne poplavne doline Dunava, opstanak staništa i vrsta ugrožavaju antropogene pregrade i vodne građevine koje sprječavaju neometani protok vode u Zmajevačkom dunavcu. Ovo istraživanje ukazuje da su ova područja pored Kopačkog rita, izuzetno značajna kako za zaštitu ptica, tako i za zaštitu biološke raznolikosti Podunavlja, te da je potreban redoviti monitoring kako bi se njihove vrijednosti očuvale.

LITERATURA

- Gregory, R. D., Gibbons, D. W., Donald, P. F. (2004) Bird census and survey techniques. U: Sutherland, W. J., Newton, I., Green, R. E. (ur.), Birds Ecology and Conservation: A Handbook of Techniques. Oxford Univ Press
- Mikuska J, Mikuška T, Mario Romulić (2002) Ptice, Vodič kroz biološku raznolikost Kopačkog rita. Matica hrvatska Osijek, Javna ustanova Park prirode Kopački rit
- Narodne novine 2016. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o strogo zaštićenim vrstama (73)
- Tutiš, V., Kralj, J., Radović, D., Čiković, D., Barišić, S. (ur.) (2013) Crvena knjiga ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb